

## [Skytte.]

lovgivning i de sønderjyske landsdele, mente man, at den også gjaldt med hensyn til udstykning af præstegårdsjord. Loven af 30. juni 1922 betød faktisk, at man overførte bestemmelserne i loven af 4. oktober 1919 om præstegårdsjord på de sønderjyske landsdele, dog med to afvigelser: loven af 1922 forudsatte, at præstegårdsjorden i de sønderjyske landsdele ejedes af præsteembederne, og det bestemtes i loven, at det beløb, der efter udstykningen skulle danne grundlag for den årlige afgift, første gang skulle fastsættes efter frivillig overenskomst mellem parterne. I det øvrige land foregik udstykningen efter loven af 4. oktober 1919 således, at udstykningen fandt sted på basis af den ved de periodiske vurderinger fastsatte grundværdi. Men i de sønderjyske landsdele skulle, som nævnt, beløbet fastsættes ved overenskomst mellem parterne, og det førte med sig, at menighedsrådene, hvor man forsøgte at udstykke, stillede krav om, at afgiften skulle svares af et betydelig højere beløb end grundværdien.

Vi har været ude for krav om det dobbelte af grundværdien, hvorfor der ikke var økonomisk grundlag for en udstykning af præstegårdsjord i Sønderjylland. Menighedsrådene kunne altså i kraft af denne bestemmelse hindre udstykning, og det har de gjort. Menighedsrådene har ikke været særlig velvillige, hverken når det drejede sig om udstykning eller mageskifte. Man ønskede at bevare jorden, vel væsentligst fordi man regnede med, at jorden beholdt sin værdi og ikke som den tyske mark i sin tid blev helt værdiløs, hvilket jo bragte de sønderjyske menigheder meget store tab. Det er vel det samme synspunkt, som gør sig gældende, når menighedsrådene meget stærkt fremhæver kravet om den værdifaste erstatning, hvis der skal være tale om udstykning.

Jeg vil i denne forbindelse nøjes med at sige, at når man udstykker mod jordrentesvarelsen, så er det i høj grad en værdifast erstatning, der er tale om. Jorden og renten af jorden er, i hvert fald for mig at se, lige værdifaste. Et helt andet spørgsmål er så, om erstatningen helt dækker det tab, man lider ved udstykning; det skal jeg senere vende tilbage til. Der er ingen tvivl om, at menighedsrådenes holdning har vakt nogen bitterhed, vi kan måske sige megen bitterhed i store kredse, også i Sønderjylland, og den har bevirket, at anvendelsen af præstegårdsjorden i Sønderjylland har været et stadigt stridsspørgsmål. Således har såvel

de sønderjyske husmandsorganisationer som de jyske husmandsforeninger — jeg kan sige husmandsbevægelsen i det hele taget — gang på gang krævet en udstykning gennemført, senest i en resolution, der blev vedtaget på husmændenes sendemandsmøde i Sønderjylland i sommeren 1948. Det er min opfattelse, at store kredse i Sønderjylland deler husmændenes opfattelse, og mange ud over det øvrige land er enige heri. Mit parti har da også gang på gang gennem årene krævet udstykning af de sønderjyske præstegårde på linie med udstykningen af præstegårdene i det øvrige land. Jeg vil i denne forbindelse gerne tilføje, at nu har vi nylig her i rigsdagen gennemført en udstykningslov, der bevirker, at staten får tilbud på den største del af den jord i privat eje, der udbydes til salg, og det er vor opfattelse, at jord i offentlig eje må udstykkes før anden jord. Derfor er det naturligt, at vi går ind for udstykningen af præstegårdsjord.

Jeg må ærlig talt sige, at jeg forstår ikke det ærede medlem hr. Fibigers stærke modstand mod udstykning af jord i offentlig eje. Man skulle jo synes, det var ret naturligt, ikke mindst for et medlem af et konservativt parti, at gå ind for udstykning af jord i offentlig eje fremfor af jord i privat eje.

For en udstykning i Sønderjylland taler udover det, jeg allerede har nævnt, det stærke ønske, man må nære om at øge befolkningen i de sønderjyske landsdele. Hvert nyt hjem i Sønderjylland betyder en styrkelse i nationalitetskampen, og det gør det ønskeligt at øge antallet af erhvervsvirksomheder, og iblandt erhvervsvirksomheder vil nye landbohjem indtage en fremtrædende plads. Ved det store møde i Haderslev, hvori deltog repræsentanter for alle erhverv og alle partier, blev ifølge referat i „Jyske Tidende“ af 19. december 1948 betydningen af øget udstykning i Sønderjylland meget stærkt fremhævet.

Jeg vil også gerne sige, at det er med glæde vi ser det foreliggende lovforslag fremsat, og jeg vil tilføje, at vi ønsker det gennemført i en sådan form, at der ikke lades tvivl tilbage om, at udstykning af præstegårdsjorderne vil finde sted.

Når det ærede medlem hr. Erik Appel siger, at forslaget ikke først og fremmest er et forslag til en udstykningslov, men til en lov, der tilsigter en bedre jordfordeling, så vil jeg sige, at jeg synes, det er både-og, både en udstykningslov og en lov om bedre jordfordeling.

Det er altid bedst, om en lov af denne art bliver modtaget med velvilje, og det er med